

INTERNASJONAL STRATEGI

FOR VIDEREGÅENDE OPPLÆRING I ROGALAND FYLKESKOMMUNE

2024 - 2027

The world's the limit.

Formål

Internasjonalt samarbeid gir en mangfoldig og inkluderende skole med stor personlig og faglig vekst og utvikling. Samarbeid på tvers av landegrenser gir nyttig kunnskap, ideer og inspirasjon, nettverk og internasjonale utviklingsmidler som gir økt kvalitet på nærings- og samfunnsutviklingen. Den videregående opplæringen i Rogaland fylkeskommune har som formål å bruke forskjellige mobilitetsprogram for å kunne utvikle nettverk med skoler og andre institusjoner i utlandet. Hovedområdet for det internasjonale perspektivet er å sende elever og lærere på korttidsutveksling, gruppeturer, kurs og jobbskygging hos våre partnere i europeiske land. Vi vil også tilrettelegge for elever som ønsker å ta vg 2 i utlandet.

I Rogaland fylkeskommune står gratisprinsippet sterkt. Det er derfor i hovedsak mobilitetsprogrammet Erasmus+ som ligger til grunn for mesteparten av utvekslingen av elever og lærere. Over halvparten av de videregående skolene er akkreditert, og flere er i ferd med å søke akkreditering, det er derfor viktig å finne gode nettverk og institusjoner i utlandet som en kan samhandle med. Det er viktig å bruke mobilitetsprogrammene som en del av skolens daglige arbeid, og at skolene må sette av ressurser til de lærerne som jobber aktivt med internasjonalisering.

Nasjonale og regionale føringer

I Stortingsmeldingen «Ta heile Norge i bruk» slås det fast at fylkeskommunene har en viktig rolle i å sikre en god kobling til andre regionale, nasjonale og internasjonale program:

Internasjonalt samarbeid løser felles utfordringer og medvirker til læring, kompetanseutvikling, erfaringsutveksling, nettverksbygging og politikktutforming¹.

Hva skal til for å lykkes

Hvordan kan de videregående skolene og skolesentrene i Rogaland fylkeskommune bli gode på å utnytte mulighetene som ligger i internasjonalisering? Ved å øke bevisstheten og styrke kunnskapen om mulighetene som ligger i internasjonalt samarbeid, vil man også kunne utløse potensialet. Skolene må også sette av ressurs til dette arbeidet. Videre er det viktig å:

- (a) Synliggjøre og nyttiggjøre seg det allerede eksisterende samarbeidet.
- (b) Bruke skolens Erasmus+ akkreditering til aktiv deltakelse i internasjonalt arbeid.
- c) Befeste videregående skoler og skolesentre som arena for internasjonalt arbeid.
- (d) Rogaland fylkeskommune bør sette av ressurser som kan gi støtte til skolenes arbeid med internasjonalisering.
- e) Identifisere og ta i bruk alle tilgjengelige eksterne finansieringsmuligheter.

Hva kan opplæringsavdelingen og skolene gjøre for å tilrettelegge for internasjonalisering?

For å legge til rette for best mulig styring og samordning av fylkeskommunens internasjonale engasjement, kreves det bred forankring både administrativt og politisk.

Det er viktig å anerkjenne at internasjonalt arbeid er langsiktig arbeid. Det tar tid å bygge opp den kompetansen, nettverk, strukturer og kulturell forståelse som er nødvendig for å lykkes. I mange tilfeller vil det ta tid før man ser de positive effektene. Men når de kommer, er de store.

¹ Meld. St. 13 (2012-2013) Ta heile Noreg i bruk, s. 74

Internasjonalt arbeid i skolene skjer ofte gjennom deltakelse i ulike mobilitetsprogram, i særlig grad Erasmus+ sitt elev- og lærerutvekslingsprogram. Selv om det i inneværende programperiode (2021-2027) har blitt gjort endringer i søknadsprosesser, som medfører mindre arbeid, så er det likevel viktig at Rogaland fylkeskommune har forståelse for arbeidsmengden som er knyttet til å drive med internasjonalt samarbeid.

I 2020 var det tre skoler som fikk innvilget, Erasmusmidler. I 2021 begynte ny programperiode for Erasmus, og det medførte endring i søknadsrutinene. Det første året ble 8 skoler (inkludert Rogaland fylkeskommune) akkreditert i Erasmus systemet. På tross av pandemien i deler av 2020, 2021 og begynnelsen av 2022 så steg antallet akkrediterte skoler og pr dags dato er 14 (av 25) skoler akkreditert. I tillegg er flere av skolene, som ikke enda er akkreditert, med i ett eller begge fylkeskommunens konsortier (samarbeidsprosjekter). Fra tre skoler i 2020 til 14 skoler i 2023 er en meget god utvikling. Men det medfører også en flaskehals for skolene. Det er arbeid med å søke om midlene, men også med administrering, gjennomføring og rapportering i prosjektene. Hvis en ønsker videre utvikling er det viktig at ressurser settes av til dette arbeidet lokalt på skolene.

For å hjelpe skolene til å lykkes har opplæringsavdelingen en internasjonal rådgiver som jobber tett opp mot skolene. Dette er et godt tiltak, og skolene gir positive tilbakemeldinger på det.

Etablerte nettverk på fylkesnivå/Dette gjør vi i Rogaland fylkeskommune:

Internasjonale samarbeidsmuligheter oppstår ikke av seg selv. Ved å delta i internasjonale nettverk og organisasjoner får man bistand i å finne partnere til prosjekt. Hkdir.no (Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse), og andre nasjonale Erasmus+ kontor, samt også gjennom [EØS programmet](#), organiserer jevnlig kontaktseminar i inn- og utland.

Rogaland fylke har tre partnerskap på regionsnivå:

- Grenobleregionen i Frankrike
- Castilla Y León regionen i Spania
- Berlin i Tyskland

Vi har opprettet en utvekslingsavtale med disse regionene innenfor studiespesialiserende:

- Språk, samfunn og kultur
- Demokratiutvikling og sosiale relasjoner

Vi har også opprettet en avtale for noen yrkesfag foreløpig kun med Frankrike:

- Mat- og restaurantfag
- Bilfag
- Helsefag

Avtalen med disse tre landene er i hovedsak for en 4-ukers utveksling basert på gjensidighetsprinsippet. Våre elever drar til sine målspåkland i 4 uker og går på skole der, og bor hos partnerelevens familier den tiden de er der. Så kommer partnerelevne til Norge og bor 4 uker hos sine norske partnerelever og deres familier, og går på norsk skole.

Vi sender også lærere på jobbskygging til våre partnerskoler i disse landene, og vi tar imot lærere på jobbskygging fra dem. Det er også mulig å sende elever på gruppeturer.

Internasjonalisering i utdanning:

Strategien setter fokus på muligheter gjennom mobilitetsprogram for både lærere og elever.

Ved at skolene blir akkreditert vil de ha tilgang til Erasmus+ mobiliteter hvert år. Disse midlene kan de bruke til å sende lærere på jobbskygging og kurs. Lærere som har gjort dette allerede har vært svært godt fornøyd, og sier de opplever økt motivasjon, de blir inspirert, får mange nye ideer til hvordan de kan gjøre en god jobb for elevene sine. Dette er i tillegg til den fagdybden de får etter kurs og jobbskygging. Motiverte og inspirerende lærere vil vi ha i skolene i Rogaland, derfor bør skolene integrere arbeidet med internasjonalisering i den daglige driften i større grad enn i dag.

Skolene kan også søke mobiliteter (reisestipend) til gjennomføring av gruppeturer og utveksling for elever. Med gratisprinsippet som er innført i Rogfk, er bruk av mobilitetsprogram viktig for skolene til å få midler til å gjennomføre utenlandsturer for elevene.

Å integrere internasjonalt arbeid vil resultere i entreprenørskap, kulturforståelse, demokratiforståelse og språkutvikling. Yrkesfag elever vil få muligheter som de ikke ville fått uten mobilitetsprogrammene og de muligheter de tilbyr. Internasjonalisering er også en del av ny og overordnet del av lærerplanen, og internasjonalt arbeid vil være en viktig arena for å kunne oppfylle læreplanmål i forskjellige fag.

Hovedmål:

Strategien for internasjonalisering for videregående opplæring i Rogaland fylkeskommune skal gjennom sitt arbeid støtte opp under føringene i fylkets internasjonale strategi, samt nasjonale og europeiske føringer som vil medvirke til å gjøre norsk politikk og Europa politikk kjent i videregående opplæring. Den videregående opplæringens strategi for internasjonalisering skal medvirke til å utvikle ungdommenes forståelse av medvirkning og demokrati på lokalt, regionalt og internasjonalt nivå. Dette skal oppnås gjennom:

- a. økt deltakelse i europeiske programmer ved at flest mulig skoler blir akkreditert i Erasmus+.
- b. øke kulturell forståelse gjennom utvekslingsprogrammer og strategiske partnerskap.
- c. gi muligheter til elever som ønsker å utdanne seg og/eller jobbe internasjonalt.
- d. gi muligheter til lærere som ønsker faglig utvikling gjennom jobbskygging og kurs i utlandet.
- e. økt inkludering og livsmestring for alle elever og lærere.

Delmål 1: Erasmus+ mobilitetsprogram for elev- og lærerutveksling

Erasmus+ er EUs største mobilitetsprogram.

Ny programperiode for Erasmus+ begynte i 2021 og varer i 7 år. Nye regler for denne perioden trådte i kraft. En viktig endring er at det er nå mulig å søke akkreditering (godkjenning) for hele programperioden. Det betyr at en søker akkreditering en gang, og blir en godkjent er det for hele perioden. Det er mulig å søke akkreditering for egen skole, og for konsortium. En kan ha egen akkreditering og samtidig være med i så mange konsortium en ønsker. Om skolen har både yrkesfag og studieforberedende så må den ha to akkrediteringer, en for skole og en for yrkesfag. Noen få skoler har voksenopplæring. Det er en egen akkreditering for voksenopplæring.

Rogaland fylkeskommune v/seksjon skole er akkreditert som konsortium for både studiespesialiserende og yrkesfag. Mange skoler er med i disse konsortiene, de kan velge fra år til år om de ønsker å være med.

Vi vil legge til rette for at den videregående opplæringen kan:

Tiltak 1:

Gi muligheter til elever som tar yrkesfag til å dra på utveksling, inkludert 4-ukers utveksling i et EU/EØS land innenfor sine programfagsområder.

Tiltak 2:

Gi muligheter til elever på studieforberedende innen alle fag til å dra på 4-ukers utveksling i et EU/EØS land, og også på gruppeturer.

Delmål 2:

VG 2 i utlandet

Rogaland fylkeskommune vil gi muligheter til elever som ønsker å ta vg2 i utlandet. For å få dette til vil vi inngå avtaler med skoler om gjensidig utveksling.

Aktuelle språk (de som er mest populære):

- Engelsk
- Fransk
- Tysk
- Spansk
- Eventuelle andre

Rogfk ser for seg en gjensidighets utveksling med skolene. Det antall elever vi sender til skolene, er det samme antall elever vi tar imot.

Elevene vil bo hos vertsfamilier under oppholdet i utlandet.

Rogfk vil i en slik løsning kunne forhånds godkjenne skolene. De fagene som elevene går glipp av, som for eksempel norsk og historie, vil de for eksempel kunne ta via Nettskolen. Dermed blir det ikke noen hull i utdanningen som de må ta igjen når de kommer hjem.

Tiltak 1: samarbeid med nettskolen.

Tiltak2: finne skoler og inngå partnerskapsavtaler.

Delmål 3:

Kompetanseutvikling av lærere gjennom mobilitetskurs og jobbskygging. 4-ukers utveksling for elever/lærere i Grenoble, Castilla Y León og Berlin.

Rogaland fylkeskommune har en utvekslingsavtale med Grenoble regionen i Frankrike, Castilla y León regionen i Spania og Berlin i Tyskland. Hver høst utveksler ca 10 - 15 skoler 2 – 10 elever med sine partnerskoler i Frankrike, Spania og Tyskland. Elevene får tildelt hver sin partnerelev og bor hos familien til denne eleven under utvekslingen. Utvekslingen er gjensidig, og forgår for de fleste norske deltakerskolene hver høst. De franske/spanske/tyske elevene studerer i hovedsak engelsk når de er i Norge.

Tiltak 1:

Opplæringsavdelingen ønsker å videreutvikle utvekslingen med Grenoble, Castilla Y León og Berlin til å gjelde også yrkesfag. Utvekslingen vil være lik, men i stedet for språk, studerer elevene matlaging og matkultur (eller andre yrkesfag), og utvekslingselevne studerer norsk mat og matkultur. Kommunikasjonsspråket for begge vil være engelsk. Det er mulig å få til dette innen flere av yrkesfagene.

Tiltak 2:

Finne partnerskoler i andre europeiske land til elever på studieforbereende program og yrkesfag.

Tiltak 3:

Finne partnerskoler til elever med funksjonsnedsettelse som de kan ha utveksling med.

Delmål 4:

Rogfks rolle: Utvikle team på tvers av skoler.

Internasjonal rådgiver er skolenes ressursperson, og hjelper til med søknader, registrering og rapportering, økonomihåndtering og informasjonsmøter både til skoler, og på foreldremøter i forbindelse med utveksling.

Internasjonal rådgiver hjelper skoler med å bygge internasjonale nettverk, finne skoler til lærere som ønsker jobbskygging, og annen informasjon som er nyttig.

Delmål 5:

Strategiske partnerskap og småskalapartnerskap

Gjennom Erasmus+ kan en også delta i, eller selv dra i gang strategiske partnerskap. Dette er mer arbeidskrevende partnerskap, men tilfører lærere og elever en større dybdelæring og bygger nettverk på en helt annen måte enn gjennom å bruke mobiliteter. Dette kan gi store muligheter innen skoleutvikling og gir veldig stort læringsutbytte.

Delmål 6:

Tiltak for generell gjennomføring av elev- og lærermobiliteter:

Tiltak 1: Alle skoler skal bli akkreditert slik at de har muligheter for å søke midler selv.

Tiltak 2: Gi muligheter til mobilitet for elever med funksjonsnedsettelse.

Hvordan jobbe med å integrere internasjonal strategi i skolenes daglige arbeid?

Det er viktig at informasjon om fylkets overordnede internasjonale strategi og internasjonal strategi for videregående opplæring kommer ut til alle skolene og skolesentre. Det anbefales at hver skole oppretter en arbeidsgruppe som jobber med internasjonaliseringsprosjekter for skolen. Gruppen ledes av internasjonaliseringsansvarlig på skolen og bør ha et medlem fra hver avdeling, som er ansvarlig for å komme med innspill og informere egen avdeling. Gruppen rapporterer jevnlig til skolens ledergruppe.

Forslag til ansvarsområder for internasjonaliseringsansvarlig(e):

- ha jevnlig informasjons/arbeidsmøter lokalt på skolene
- å delta på samlinger som arrangeres av internasjonal rådgiver
- informere ledergruppen om ting som skjer på den internasjonale arena
- informere og være ressursperson for hele det pedagogiske personalet, om muligheter innenfor internasjonale mobilitetsprogrammer.
- sørge for at pedagogisk personale er kjent med HKDIR sine hjemmesider.
- ha jevnlig kontakt med internasjonal rådgiver.
- Jevnlig evaluere det internasjonale arbeidet som gjøres lokalt på skolene.
- Ansvar for delegering av arbeidet med søknader til mobilitetsprogrammer, registrering av mobiliteter og rapportering, samt økonomiansvar.
- Informere internt og eksternt alt skolen gjør av internasjonalisering.
- Internasjonal rådgiver reviderer internasjonal strategi for videregående opplæring hvert tredje år.

Konklusjon

Rogaland fylkeskommune vil ha en internasjonal strategi som fokuserer på å utnytte regionens styrker og ressurser for å øke samarbeid og samhandel med utenlandske partnere. Strategien omfatter tiltak for å øke kunnskap om, og forståelse for, internasjonale markeder, styrke relasjoner til viktige samarbeidspartnere, og fremme innovasjon og næringsutvikling.

Strategien inkluderer også fokus på at hver skole skal ha en egen ressursperson for internasjonalisering, samt at fylkeskommunen har en egen ressurs for koordinering av internasjonale prosjekter. Målet er å gi skolene muligheter til å gi elever og lærere økt kunnskap for å motivere og gi inspirasjon i skole og jobb.

